

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
доц. Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

«30» серпня 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Економіка та планування діяльності підприємств туризму

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань **24 Сфера обслуговування»**

спеціальність **242 «Туризм»**

освітня програма **«Туризм»**

вид дисципліни **обов'язкова**

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“27” серпня 2021 року, протокол № 1

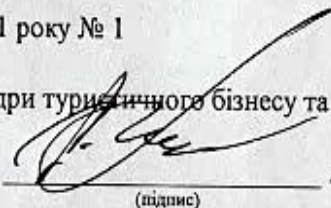
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства
Ганна ГАПОНЕНКО

Програму схвалено на засіданні кафедри
туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

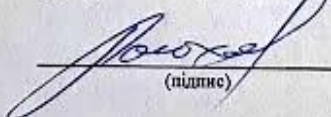

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Туризм»

Гарант освітньо-професійної програми «Туризм»

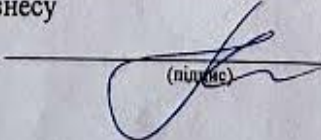
Іван ПОСОХОВ

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Економіка та планування діяльності підприємств туризму” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» підготовки бакалавра за спеціальністю 242 «Туризм».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є:

Загальні закономірності функціонування і розвитку підприємств сфери туризму в ринкових умовах.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає в тому, щоб сформувати у студентів економічне мислення і систему спеціальних економічних знань у галузі управління господарсько-фінансовою діяльністю туристичних підприємств, опанувати необхідні практичні навички економічного обґрунтування управлінських рішень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК 13. Здатність планувати та управляти часом

ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

ФК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ФК 8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем

ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

ФК 11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку

ФК 13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації

ФК 15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

ФК 16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

1.3. Кількість кредитів

4 кредити

1.4. Загальна кількість годин

120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
30 год.	16 год. (6 ауд., 10 дист.)
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
60 год., в т.ч.	104 год., в т.ч.
Індивідуальні завдання	
20	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН 7 – Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПРН 9 – Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН 13 – Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПРН 20 – Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 22 – Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. УПРАВЛІННЯ ОБСЯГАМИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Підприємницька діяльність – основа туристичного бізнесу

Сутність та особливості підприємницької діяльності в туризмі.

Ресурсне забезпечення туристичної діяльності. Загальні показники оцінки туристичної діяльності. Правові основи організації туристичного бізнесу в Україні.

Основні суб'єкти підприємницької діяльності в туризмі.

Тема 2. Управління обсягом реалізації послуг на туристичних підприємствах

Сутність, склад пропозиції та обсягу реалізації туристичного продукту на туристичних підприємствах. Поняття, характеристика туристичного продукту: туристичні послуги та туристичні товари. Складові елементи туристичного продукту. Показники оцінки обсягу пропозиції послуг туристичних підприємств. Показники оцінки обсягу реалізації туристичних послуг туроператорів, турагентів, бюро подорожей та екскурсій.

Вихідні передумови, цілі та завдання управління обсягом реалізації послуг на туристичних підприємствах. Структурно-логічна схема процесу управління обсягом реалізації послуг та характеристика змісту окремих етапів роботи.

Оптимізація продуктової програми відповідно до стратегії розвитку підприємства.

Визначення обсягу надання послуг у точці беззбиткової діяльності, мінімальної та нормальної рентабельності.

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНІ РЕСУРСИ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 3. Матеріальні ресурси туристичних підприємств

Поняття економічних ресурсів і ресурсного потенціалу туристичних підприємств. Складові частини ресурсного потенціалу та взаємозв'язок у процесі надання туристичних послуг. Форми економічного взаємозв'язку окремих елементів ресурсного потенціалу туристичних підприємств. Особливості використання ресурсного потенціалу туристичних підприємств. Основні напрямки підвищення ефективності ресурсного потенціалу туристичних підприємств.

Сутність матеріальних ресурсів туристичних підприємств. Основні елементи матеріальних ресурсів: основні фонди, оборотні фонди та матеріальна частина фондів обертання.

Суть та основні елементи матеріально-технічної бази туристичних підприємств. Основні фонди підприємств туристичної сфери. Характеристика основних фондів туристичних підприємств. Види та оцінка вартості основних фондів туристичних підприємств.

Поняття виробничої потужності та пропускної спроможності засобів розміщення туристів. Особливості оцінки ефективності використання виробничої потужності та пропускної спроможності підприємств готельного господарства туристичних комплексів.

Матеріальні оборотні фонди та фонди обертання підприємств, особливості їх складу в туристичних підприємствах. Показники оцінки забезпеченості туристичних підприємств оборотними фондами та фондами обертання.

Вихідні передумови, цілі та завдання управління матеріальними ресурсами туристичних підприємств.

Методика обґрунтування потреби в прирості основних фондів підприємств туристичної сфери. План розвитку матеріально-технічної бази туристичних підприємств.

Тема 4. Трудові ресурси підприємств туристичної сфери

Соціально-економічна сутність і особливості праці в туризмі. Суспільне значення праці працівників туристичної сфери.

Поняття трудових ресурсів, трудового колективу, кадрів, персоналу туристичних підприємств. Класифікація трудових ресурсів в туризмі. Джерела формування трудових ресурсів. Діяльність підприємств туристичної сфери на ринку робочої сили. Соціальні гарантії працівникам туристичних підприємств.

Вихідні передумови, цілі та завдання управління трудовими ресурсами туристичних підприємств,

Поняття продуктивності, ефективності й якості праці в туризмі. Показники оцінки продуктивності праці працівників туристичних підприємств. Особливості визначення та оцінки рівня продуктивності праці на туристичних підприємствах. Фактори, що обумовлюють рівень та можливості зростання продуктивності праці на туристичних підприємствах. Ефективність використання трудових ресурсів на туристичних підприємствах. Основні напрямки підвищення ефективності використання трудових ресурсів в туризмі.

Організація матеріального стимулювання праці працівників на туристичних підприємствах. Принципи стимулювання праці в умовах ринкових відносин та їх використання на туристичних підприємствах.

Форми і системи оплати праці, що застосовуються на туристичних підприємствах: їх сутність, переваги та недоліки. Принципи вибору форм та систем організації заробітної плати.

Сутність преміальної системи. Особливості змісту й організації виплат за різними преміальними системами.

Планування потреби в трудових ресурсах на туристичних підприємствах. Забезпечення взаємозв'язку програми розвитку трудових ресурсів з основними показниками діяльності підприємств туристичної сфери. Методи планування чисельності персоналу на туристичних підприємствах в цілому та по окремих категоріях персоналу.

Тема 5. Фінансові ресурси туристичних підприємств

Суттєвість і роль фінансів туристичних підприємств та їх зв'язок з державним фінансовим механізмом та зі складовими фінансового ринку. Методи впливу державного фінансового механізму на фінансову діяльність туристичних підприємств. Форми взаємозв'язку фінансової діяльності підприємств з окремими елементами фінансового ринку: кредитним, цінних паперів, валютним і страховим. Взаємозв'язок фінансової діяльності туристичних підприємств з найважливішими інститутами фінансового ринку: комерційними банками, фондовими і валютними біржами, інвестиційними фондами, пенсійним фондом, страховими компаніями тощо. Завдання фінансів туристичних підприємств.

Поняття фінансових ресурсів туристичних підприємств, їх склад та характеристика. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств туристичної сфери.

Джерела та порядок формування основних і оборотних засобів туристичних підприємств, співвідношення внутрішніх та зовнішніх джерел їх формування.

Фінансові фонди туристичних підприємств, порядок їх формування і напрямки використання. Показники оцінки ефективності використання фінансових ресурсів туристичних підприємств. Цілі та завдання управління фінансовими ресурсами туристичних підприємств.

РОЗДІЛ 3. ГОСПОДАРСЬКО-ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 6. Доходи підприємств туристичної сфери

Доходи як економічна категорія та економічний показник. Економічна сутність доходів підприємств туристичної сфери, характеристика їх складу. Класифікація доходів підприємств туристичної сфери залежно від напрямів діяльності та відповідно до норм Національного стандарту бухгалтерського обліку.

Особливості та джерела утворення доходів підприємств туристичної сфери. Комерційний дохід від надання послуг як головна складова доходів туристичних підприємств. Джерела формування комерційного доходу туроператорів та турагентів.

Показники, що характеризують обсяг та рівень комерційних доходів від надання послуг туристичними підприємствами, методика їх розрахунку. Фактори, що впливають на формування комерційного доходу від надання послуг туристичними підприємствами.

Цілі та завдання управління доходами підприємств туристичної сфери. Структурно-логічна схема процесу управління доходами та характеристика змісту окремих етапів роботи.

Методи планування доходів туристичних підприємств в цілому та по окремих видах доходів.

Особливості управління формуванням інших видів доходів підприємств туристичної сфери.

Тема 7. Поточні витрати та собівартість послуг на підприємствах туристичної сфери

Економічна сутність поточних витрат туристичних підприємств. Класифікація поточних витрат підприємств туристичної сфери залежно від напрямів діяльності, функціонального призначення, за елементами витрат відповідно до норм Національного стандарту бухгалтерського обліку.

Поняття, склад та структура експлуатаційних витрат в засобах розміщення туристів. Поточні витрати турагентів та туроператорів.

Особливості визначення собівартості в засобах розміщення туристів. Експлуатаційна та повна собівартість послуг розміщення. Особливості визначення собівартості туристичного продукту.

Показники оцінки загального обсягу і рівня поточних витрат на туристичних підприємствах: абсолютні, відносні, показники ефективності.

Фактори, що визначають обсяг та рівень поточних витрат підприємств туристичної сфери. Характеристика впливу на поточні витрати зовнішніх та внутрішніх факторів.

Цілі та завдання управління поточними витратами на підприємствах туристичної сфери. Структурно-логічна схема процесу управління поточними витратами та характеристика змісту окремих етапів роботи.

Інформаційне забезпечення аналітичної роботи. Структурно-логічна модель аналітичної роботи, характеристика сутності та інструментарію окремих етапів аналізу.

Планування обсягу поточних витрат підприємств туристичної сфери. Методи обґрунтування плану поточних витрат підприємств туристичної сфери в цілому та по окремих групах витрат.

Тема 8. Прибуток та рентабельність на підприємствах туристичної сфери

Прибуток як економічна категорія та узагальнюючий показник економічної ефективності господарської діяльності підприємств туристичної сфери. Види та джерела утворення прибутку підприємств туристичної сфери. Економічні підходи до характеристики прибутку підприємства: залежно від виду діяльності, порядку визначення, методики оцінки, мети визначення. Поняття мінімального, цільового, нормального та максимального прибутку туристичних підприємств, методичні підходи до оцінки його розмірів.

Поняття рентабельності підприємств туристичної сфери. Показники вимірювання прибутковості та рентабельності туристичних підприємств.

Фактори, що впливають на формування прибутку підприємств туристичної сфери в цілому та по окремих видах діяльності (окремих господарських операціях).

Вихідні передумови та зміст управління прибутком (фінансовим результатом) та рентабельністю підприємств туристичної сфери. Структурно-логічна схема процесу управління фінансовими результатами та характеристика змісту окремих етапів роботи.

Поняття можливого та необхідного обсягу прибутку, методичні підходи до визначення їх обсягу. Методи планування можливого прибутку підприємств туристичної сфери в цілому та по окремих джерелах формування.

Тема 9. Ціна туристичного продукту та ціноутворення на окремі види туристичних послуг

Економічна природа та сутність ціни в ринковій економіці. Наукові теорії ринкового ціноутворення. Система і класифікація цін на товари і послуги споживчого ринку.

Особливості державного регулювання цін в Україні на сучасному етапі та його вплив на ціноутворення на туристичних підприємствах. Співвідношення регульованих та вільних ринкових цін на продукцію, товари та послуги на туристичних підприємствах.

Види цін на послуги підприємств туристичної сфери. Суть та склад ціни туристичного продукту. Комплексність ціни туристичного продукту. Склад та структура ціни на окремі види туристичних послуг: на туристсько-екскурсійне обслуговування, на транспортні послуги (автобусні, залізничні, авіа тощо) та інші. Структура ціни туристичного продукту на одного туриста. Поняття та структура відпускної вартості одного туродня в туристичних підприємствах.

Механізм формування цін на послуги готельного господарства. Структура ціни на основні (послуги розміщення) та додаткові послуги підприємств готельного господарства, характеристика її складових елементів. Поняття та структура відпускної вартості одиниці послуги (одна людина-доба) проживання в засобах розміщення туристів.

Структурні елементи роздрібної ціни на інші послуги підприємств туристичної індустрії. Визначення повної собівартості, прибутку та податку на додану вартість у складі роздрібної ціни на інші послуги. Фактори, що впливають на їх величину.

Комерційні знижки і надбавки до роздрібних цін та умови їх застосування. Моделювання і калькулювання ринкових цін на основні, додаткові послуги та продукцію підприємств туристичної сфери.

Цінова політика підприємств туристичної сфери на національному та міжнародному туристичному ринку.

Тема 10. Інвестиційна діяльність та бізнес-планування на підприємствах туристичної сфери

Поняття і види інвестицій Реальні і фінансові інвестиції. Інвестиційна політика підприємств туристичної сфери. Управління інвестиціями на підприємствах туристичної сфери.

Поняття бізнес-плану інвестиційного проекту туристичних підприємств. Цілі і завдання бізнес-плану. Зміст і структура бізнес-плану. Бізнес-план як інструмент реалізації економічної стратегії підприємства і здійснення конкретної маркетингової, фінансової та інвестиційної політики. Бізнес-план як комплексний документ поєднання планів: маркетингу, виробничого, організаційно-юридичного, фінансового, запобігання ризику. Методологічні основи розробки окремих розділів бізнес-плану підприємств туристичної сфери. Методи дослідження ринку туристичних послуг. Викладення прогресивної продуктової ідеї та перспективної виробничо-комерційної ідеї бізнес-плану розвитку туристичних послуг.

Особливості розробки бізнес-плану будівництва нового підприємства туристичної сфери. Аналіз ефективності використання економічного потенціалу та особливості розробки бізнес-плану реконструкції діючого підприємства туристичної сфери.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
1		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	13
Розділ 1. Управління обсягами господарської діяльності туристичних підприємств												
Тема 1. Підприємницька діяльність – основа туристичного бізнесу	10	3	3			4	10	1				9
Тема 2. Управління обсягом реалізації послуг на туристичних підприємствах	10	3	3			4	10	1				9
Разом за розділом 1	20	6	6			8	20	2				18
Розділ 2. Економічні ресурси туристичних підприємств												
Тема 3. Матеріальні ресурси туристичних підприємств	10	3	3			4	10	2				8
Тема 4. Трудові ресурси підприємств туристичної сфери	10	3	3			4	10	2				8
Тема 5. Фінансові ресурси туристичних підприємств	10	3	3			4	10	2				8
Разом за розділом 2	30	9	9			12	30	6				24
Розділ 3. Господарсько-фінансова діяльність туристичних підприємств												
Тема 6. Доходи підприємств туристичної сфери	10	3	3			4	10	2				8
Тема 7. Поточні витрати та собівартість послуг на підприємствах туристичної сфери	10	3	3			4	10	2				8
Тема 8. Прибуток та рентабельність на підприємствах туристичної сфери	10	3	3			4	10	1				9
Тема 9. Ціна туристичного продукту та ціноутворення на окремі види туристичних послуг	10	3	3			4	10	1				9
Тема 10. Інвестиційна діяльність та бізнес-планування на підприємствах туристичної сфери	10	3	3			4	10	2				8
Разом за розділом 3	50	15	15			20	50	8				42
Контрольна робота	20					20	20					20
Усього годин	120	30	30			60	120	16				104

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підприємницька діяльність – основа туристичного бізнесу	3
2	Управління обсягом реалізації послуг на туристичних підприємствах	3
3	Матеріальні ресурси туристичних підприємств	3
4	Трудові ресурси підприємств туристичної сфери	3
5	Фінансові ресурси туристичних підприємств	3
6	Доходи підприємств туристичної сфери	3
7	Поточні витрати та собівартість послуг на підприємствах туристичної сфери	3
8	Прибуток та рентабельність на підприємствах туристичної сфери	3
9	Ціна туристичного продукту та ціноутворення на окремі види туристичних послуг	3
10	Інвестиційна діяльність та бізнес-планування на підприємствах туристичної сфери	3
	Разом	30

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Підприємницька діяльність – основа туристичного бізнесу»	4	9
2	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Управління обсягом реалізації послуг на туристичних підприємствах»	4	9
3	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Матеріальні ресурси туристичних підприємств»	4	8
4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Трудові ресурси підприємств туристичної сфери»	4	8
5	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Фінансові ресурси туристичних підприємств»	4	8
6	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Доходи підприємств туристичної сфери»	4	8
7	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Поточні витрати та собівартість послуг на підприємствах туристичної сфери»	4	8
8	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Прибуток та рентабельність на підприємствах туристичної сфери»	4	9
9	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Ціна туристичного продукту та ціноутворення	4	9

	на окремі види туристичних послуг»		
10	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми «Інвестиційна діяльність та бізнес-планування на підприємствах туристичної сфери»	4	8
	Контрольна робота	20	20
	Разом	60	104

6. Індивідуальні завдання

Написання контрольної роботи з дисципліни «Економіка та планування діяльності підприємств туризму».

Контрольна робота передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з курсу, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вміння презентувати результати роботи. Контрольна робота виконується студентом самостійно. Студент має право самостійно обрати тему роботи заздалегідь узгодивши її з викладачем. Оцінка враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Контрольна робота складається з титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків за необхідності. Вступ має розкривати актуальність обраної теми, мету та завдання написання роботи. Основна частина має складатися з кількох пунктів, що послідовно розкривають тему роботи. У висновках повинні міститися власні міркування щодо досягнутої мети.

В друкованому варіанті обсяг роботи повинен становити 12-15 стор., де вступ – 1 стор., основна частина – 10-12 стор., висновок – 1 стор., список використаної літератури – 2 стор.

Термін виконання – не пізніше ніж за 20 днів до початку залікового тижня. Детальні вимоги до змісту індивідуальних завдань, критерії оцінювання та оформлення контрольної роботи наведені в НМКД «Економіка та планування діяльності підприємств туризму».

Теми:

1. Особливості підприємницької діяльності в туризмі.
2. Туристичний бізнес як економіко-технологічна система.
3. Розвиток туристичного бізнесу в Україні.
4. Особливості підприємницької діяльності в туризмі.
5. Показники оцінки туристичної діяльності.
6. Сутність і роль підприємницької стратегії в туристичній діяльності
7. Механізми економічного управління туристичним бізнесом
8. Комерційний розрахунок в туристичній діяльності.
9. Стратегія конкурентоспроможності туристичного продукту.
10. Реалізація турпродукту на туристичному ринку.
11. Класифікація планів реалізації турпродукту.
12. Методи планування продажу турпродукту і окремих послуг.
13. Програмно-цільовий метод планування продажу турпродукту.
14. Оцінювання запасу фінансової міцності підприємства.
15. Основні фонди, їх класифікація і структура.
16. Види оцінки, спрацювання та амортизація основних фондів.
17. Показники відтворення і використання основних фондів.
18. Сутність та значення оборотних коштів.
19. Структура оборотних коштів.
20. Основні показники ефективності використання оборотних коштів.

21. Поняття, класифікація і структура персоналу.
22. Оцінювання стану та ефективності використання персоналу.
23. Планування чисельності працівників.
24. Сучасна система управління персоналом.
25. Формування і використання персоналу.
26. Продуктивність праці персоналу.
27. Суть та характеристика мотивації та організації заробітної плати.
28. Форми і системи оплати праці.
29. Державне і договірне регулювання оплати праці.
30. Обґрунтування витрат на оплату праці.
31. Сутність і структура виробничої програми.
32. Принципи та етапи розробки виробничої програми туристичного оператора.
33. Планування діяльності підприємств розміщення туристів.
34. Виробнича програма та товарооборот підприємств харчування туристів.
35. Поняття доходу туристичних підприємств та їх джерела.
36. Економічний механізм формування і розподілу доходу.
37. Стратегія формування доходу.
38. Оптимізація доходу туристичних підприємств.
39. Собівартість, як комплексний економічний показник.
40. Класифікація витрат і структура собівартості.
41. Калькулювання собівартості.
42. Планування витрат туристичних підприємств.
43. Необхідність, шляхи та принципи зниження собівартості туристичних послуг.
44. Сутність механізму ціноутворення. Класифікація цін.
45. Різновиди цін, що застосовуються в сфері туристичної діяльності.
46. Методика складання цін на туристичні послуги.
47. Механізм регулювання та диференціації цін на послуги підприємств туристичної сфери.
48. Стратегія і тактика управління цінами на послуги підприємств туристичної сфери.
49. Зміст фінансової діяльності підприємства.
50. Прибуток підприємства: суть, формування та використання.
51. Рентабельність: поняття, порядок розрахунку та шляхи покращення.
52. Економічне управління формуванням і розподілом прибутку підприємств.
53. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
54. Аналіз фінансового стану підприємства.
55. Аналіз ліквідності балансу.
56. Сутність, роль і види грошових потоків.
57. Принципи економічного управління рухом грошових потоків.
58. Методи оптимізації руху грошових коштів.
59. Планування руху грошових коштів підприємства.
60. Оцінювання ефективності формування та використання грошових коштів.

7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентом, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента. При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладення навчального матеріалу: – словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж); – наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); – практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи).

2. За організаційним характером навчання: – методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; – методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; – методи контролю та самоконтролю у навчанні; – бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

8. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитися у наступних формах:

- оцінювання роботи студентів під час практичних занять;
- оцінка за індивідуальну роботу студентів;
- проведення проміжного контролю;
- проведення підсумкового контролю.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як сукупність балів, що студент отримує за змістовні модулі та модульний контроль.

Проміжний контроль знань студентів здійснюється шляхом проведення тестування з основних навчальних елементів змістовних тем. Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати за першим та другим розділом, дорівнює 60.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. До екзамену допускаються студенти, які мають достатню кількість балів з поточного контролю та написання і захисту індивідуальної роботи. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань становить 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Підсумковий контроль 40 балів, в т. ч:

2 теоретичних питання – 30 б (2x15);

Задача – 10 б.

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборonoю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Економіка та планування діяльності підприємств туризму», режим доступу:

<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1670>

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума контрольних оцінок та балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів підсумкового семестрового контролю складає 100.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену з екзаменаційною роботою:

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Разом	Екзамен аційна робота	Сума	
Розділ 1					Розділ 2								Індивідуаль не завдання
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10				
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	60	40 (мінімум – 20)	100 (мінім ум – 50)
60 (мінімум – 30)													

T1, T2 ... T10 – теми розділів.

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль – 60 балів.

З них:

- активна робота на семінарських заняттях – 30 балів (2 бали кожне семінарське);
- поточний контроль – 20 балів;
- контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Критерії оцінювання знань студентів на семінарських заняттях

Усний виступ, виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
1,5	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
1,0	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
0,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі та ОКЛ.

2 бали нараховуються студентам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом.

1 бал нараховується студентам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.

Критерії поточного контролю знань студентів

Поточний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Поточний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
15-20	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
10-14	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
5-9	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві

	неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (екзамену): виконання контрольної роботи, написання поточного контролю та робота на семінарських заняттях за результатами яких він набрав не менше 30 балів.

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку та екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

Підсумковий контроль 40 балів, в т. ч:

2 теоретичних питання – 30 б (2x15):

13-15 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

10-12 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

7-9 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;

5-6 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання;

3-4 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

0-2 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Задача – 10 б:

9-10 балів отримують студенти, які повністю вирішили задачу, отримали правильну відповідь та змогли пояснити логіку розв'язання;

6-8 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю відобразили логіку розв'язання задачі та отримали правильну відповідь;

3-5 балів отримують студенти, які частково і поверхово відобразили логіку вирішення задачі або сформулювали висновок, допустивши неточності та помилки;

1-2 бали отримують студенти, які не змогли правильно вирішити задачу але робили спроби з вірним визначенням формул;

0 балів отримують студенти, які не володіють навчальним матеріалом.

Питання до екзамену додаються.

Бали за відповіді на теоретичні питання викладач виставляє після усної співбесіди.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання екзамену, становить 50 балів. Бали за відповіді на теоретичні питання викладач виставляє

на оголошенні екзаменаційних оцінок після усної співбесіди. Національна шкала ґрунтується на рейтингу здобувачів вищої освіти у складі потоку/курсу:

- здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку *відмінно*. При цьому оцінку – 100 балів, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;
- здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності, ставлять оцінку *добре*;
- здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку *задовільно*;
- здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали *незадовільні оцінки*, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і повторно перескласти підсумковий контроль.

Для дистанційної форми навчання

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів
Проміжний поточний контроль	50	25
Індивідуальне завдання (реферат) за вибором студента	10	5
Поточний контроль	60	30
Підсумковий семестровий екзаменаційний контроль	40	20
Підсумковий контроль	40	20
ВСЬОГО	100	50

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вп>
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95- %D0%B2%D1%80](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80)
6. Закон України «Про культуру» від 14.12.2010 № 2778-VI. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
7. Закони України «Про Український культурний фонд» від 23.03.2017 № 1976-VIII. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1976-19>
8. Закони України «Про охорону культурної спадщини» від 19.06.2018 № 2457-VIII. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>
9. Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
10. Закони України «Про підприємництво» від 07.02.1991 № 698-XII. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
11. Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» від 21.01.1994 № 3857-XII. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12>
12. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
13. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вп>
14. Закон України «Про державний кордон України» від 04.11.1991 № 1777-XII. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
15. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 № 3773-VI. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
16. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про утворення Ради туристичних міст і регіонів» від 09.02.2016 № 204. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204731-16>
17. Проект Закону України «Про сільський зелений туризм» № 4299 від 23.10.2003. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=4299&skl=5
18. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» від 16.03.2017 № 168-р. Відомості Верховної Ради України. [online] Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>
19. Аветисова А.О. Економіка підприємства. Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. 190 с.
20. Бугіль С.Я. Економіка туристичного підприємства: конспект лекцій. Львів : ЛНАУ, 2019. 106 с.

21. Економіка туризму: теорія та практика: підруч. / Мальська М.П. Рутинський М.Й., Білоус С.В., Мандюк Н.Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 544 с.
22. Власова Н.О., Краснокрутська Н.С. Економіка ресторанного господарства. Харків, Світ книг, 2015. 389 с.
23. Городня Т.А., Щербак А.Ф. Економіка туризму: теорія і практика: навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2012. 436 с.
24. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2007. 224 с.
25. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 424 с.
26. Ткаченко Т.І., Гаврилюк С.П. Економіка готельного господарства і туризму: навч. посібник. Київ : КНТЕУ, 2010. 179 с.

Додаткова література:

1. Балашова Р.І. Розвиток туристичного підприємства: теорія та практика: монографія. Донецьк : видавництво «Вебер», 2009. 343 с.
2. Балашова, Р. 2008. Методичні особливості сутності, поняття і характерних рис туристичного підприємства. Економіка промисловості, 3, с. 38–47.
3. Бондаренко, М. 2012. Динаміка конкурентоспроможності індустрії туризму. Економіка та держава, 6, с. 77-80.
4. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів: монографія. Львів: ІРД НАН України, 2006. 288 с.
5. Братюк, В. 2012. Аналіз досвіду західних країн щодо формування державної політики сприяння розвитку туризму. Актуальні проблеми економіки, 9, с. 63-71.
6. Бугіль, С. 2016. Посилення ресурсної бази муніципалітетів через партнерство та співробітництво. Вісник Одеського національного університету : Економіка, 21 (4), с. 86-94.
7. Бугіль, С. 2018. Пріоритети фінансової децентралізації в забезпеченні сталого розвитку територіальних громад України. Науково-практичний журнал „Причорноморські економічні студії”, 27, с. 83-88.
8. Бугіль, С. 2018. Фінансове забезпечення місцевого самоврядування в умовах євроінтеграції. Науковий журнал „Молодий вчений”, 10 (62), с. 726-729.
9. Герасименко В.Г. Основи туристичного бізнесу. Одеса : Чорномор'я, 1997. 160 с.
10. Дудяк, Р. та Бугіль, С. 2018. Розвиток туризму на міжнародному рівні. Вісник ЛНАУ : Економіка АПК, 25, с. 107-114.
11. Дудяк, Р., Березівська О. та Бугіль, С. 2018. Маркетингова цінова політика на ринку туристичних послуг. Вісник ЛНАУ : Економіка АПК, 25, с. 149-155.
12. Дядечко, Л. та Шимкова, В. 2006. Процесно-системний підхід до формування туристичних потоків. Вісник ДІТБ, 10, с. 205-210.
13. Экономика туризма : учебник / Морозов М.А. та ін. Москва : Федеральное агентство по туризму, 2014. 320 с.
14. Іванюк, У. 2012. Особливості функціонування туристичних підприємств в сучасних економічних умовах. Моделювання регіональної економіки, 2, с. 436-444.
15. Іртищева, І. Дейнеко, Л. та Купчак, П. 2009. Сільський туризм як один із напрямів розвитку підприємництва на селі. Матеріали третьої міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку індустрії туризму в Україні та Польщі», 8-9 жовтня. Житомир. с. 59-63.
16. Кальченко, О. 2013. Економічна безпека підприємств туристичної сфери. Вісник Чернігівського державного технологічного університету : Серія «Економічні науки», 1, с. 136–143.
17. Конкурентоспроможність національної економіки: фіскальні важелі та стимули: монографія / С.Я. Бугіль та ін. ; за заг. ред. Ситник Н.С., Стасишин А.В. Львів : „Сполом”, 2017. Ч. 2. 512 с.

18. Концептуальні засади економічного зростання в умовах глобалізації: колективна монографія / Бугіль С.Я. та ін. Нюрнберг, 2016. 487 с.
19. Малик, Л. 2011. Роль та місце туризму в економіці країни та розвиток туристичного бізнесу. Молодь і ринок, 3 (74), с. 67-72.
20. Поплавська, Ж. та Поплавський, В. 2006. Фінансовоорганізаційні аспекти туристичного бізнесу. Фінанси України, 1, с. 121 – 128.
21. Самойленко, А. 2013. Роль туризму у світовій економіці. Інвестиції: практика та досвід, 20, с. 72-76.
22. Семенов В.Ф., Герасименко В.Г., Горбань Г.П., Богадьорова Л.М. Управління регіональним розвитком туризму: навч. посібник. Одеса: Одеський державний економічний університет, 2011. 225 с.
23. Смаль, І. Туристична індустрія України: сучасний стан та перспективи розвитку. Туристичнокраєзнавчі дослідження, 5, с. 121.
24. Структури індустрії туризму. [online] Доступно: http://studopedia.ru/2_82945_strukturi-industrii-turizmu.html
25. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. 2-ге вид., випр. та доповн. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 463 с.
26. Трохимець, О. та Шелеметьєва, Т. Практика стратегічного планування в системі управління розвитком туризму в Україні. Держава та регіони : Економіка та підприємництво, 2018 р., 4 (103), с. 70-78.
27. Туризм больших чисел. [online] Доступно: <http://www.kommersant.ru/doc/2821008>
28. Украина – Общий вклад туризма в ВВП. [online] Доступно: <http://knoema.ru/atlas/Украина/topics/Туризм/>
29. Фінансова стратегія в управлінні підприємствами: монографія / Семенов А.Г. та ін. Запоріжжя : КПУ, 2008. 188 с.
30. Фінансовий механізм охорони довкілля у процесі реалізації фінансової політики держави : монографія / Бугіль С.Я. та ін. ; за заг. ред. М.В. Римара, П.Ю. Буряка. Львів: Ліга-Прес, 2011. 200 с.
31. Школа І. М. Розвиток туристичного бізнесу регіону : монографія. Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. 292 с.
32. Chang, S. Experience economy in the hospitality and tourism context. Tourism management perspective. 2018. No. 27. P. 83–90.
33. Hwang J., Lee J. A strategy for enhancing senior tourists' well-being perception: Focusing on the experience economy. Journal of Travel & Tourism Marketing. 2019. No. 36 (3). P. 314–329.
34. Fiore A., Niehm L., Oh H., Jeong M., Hausafus C. Experience Economy Strategies: Adding Value to Small Rural Businesses. Journal of Extension. 2007. Vol. 45. No. 2. P. 43–52. URL: <https://www.joe.org/joe/2007april/iw4.php>
35. Social Transformations of the National Economy in the Context of European Integration Processes: Collective monograph / S. Bugil and others: [Ed. by Doctors of Economics Sciences, Prof. Lupenko Yu., Pasichnyk Yu.] Shioda GmbH, Steyr, Austria, 2019. 370 p. ISBN 978-3-953794-29-3.
36. Sozioökonomische und rechtliche Faktoren der sozialen Entwicklung unter den Bedingungen der Globalisierung. / S. Bugil and others. ; Hrsg. von Doktor der Wirtschaftswissenschaften, Professor Yu.V. Pasichnyk – kollektive Monographie in 2 Bänden, B. 1 – Shioda GmbH, Steyr, Austria, , 2018. – 470 p.
37. The Comparative Economic Impact of Travel & Tourism [Electronic Resources] / Access to the resource http://www.wttc.org/-/media/files/reports/benchmark%20reports/the_comparative_economic_impact_of_travel__tourism.pdf

Ресурси мережі Інтернет:

1. Офіційний сайт Президента України. [online] Доступно: <http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. [online] Доступно: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Урядового порталу. [online] Доступно: <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. [online] Доступно: <http://www.me.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [online] Доступно: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Журналу «Урядовий кур'єр». [online] Доступно: <http://www.ukurier.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [online] Доступно: <http://www.nbu.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [online] Доступно: <http://www.lsl.lviv.ua/>
9. Міжнародний центр перспективних досліджень. [online] Доступно: <http://icps.com.ua/>
10. Всесвітній економічний форум. [online] Доступно: <https://www.weforum.org/>
11. ЮНЕСКО (UNESCO) – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). [online] Доступно: <https://ru.unesco.org/>
12. Всесвітня рада з туризму та подорожей. [online] Доступно: <https://www.wttc.org/>
13. Всесвітня туристична організація. [online] Доступно: <http://www2.unwto.org/>
14. Європейська туристична комісія. [online] Доступно: <https://etc-corporate.org/>
15. Недержавна туристична організація у Великій Британії (ABTA – The Travel Association). [online] Доступно: <https://www.abta.com/>
16. Американське товариство туристичних агентств (American Society of Travel Agents, ASTA). [online] Доступно: <https://www.asta.org/>
17. Німецька асоціація туризму (DTV-Deutscher Tourismusverband). [online] Доступно: <https://www.deutschertourismusverband.de/>
18. Японська асоціація туристичних агентств (JTA). [online] Доступно: <https://www.mlit.go.jp/kankocho/en/about/index.html>
19. Асоціація турецьких туристичних агентств «TÜRSAB». [online] Доступно: <https://www.tursab.org.tr/>
20. Туристична асоціація України. [online] Доступно: <http://www.tau.org.ua/>
21. Українська Асоціація туристичних агенцій. [online] Доступно: <https://uata.com.ua/>
22. Асоціація лідерів турбізнесу України (АЛТУ). [online] Доступно: <http://altu.com.ua/Altu/About/>
23. Асоціація ділового туризму України. [online] Доступно: <http://btaukraine.com>
24. Асоціація індустрії гостинності України. [online] Доступно: <http://aigu.org.ua/>
25. Всеукраїнська професійна спілка працівників туристичної галузі, санаторно-курортної сфери та готельного господарства. [online] Доступно: <http://uttu.org.ua/>
26. Громадська організація «Українська асоціація активного та екологічного туризму». [online] Доступно: <https://uaeta.org/>
27. Громадська спілка «Всеукраїнська асоціація гідів». [online] Доступно: <https://uaguides.com/>
28. Громадська спілка «Асоціація сприяння розвитку гастрономічного та винного туризму в Україні». [online] Доступно: <http://agvt.nuft.edu.ua/pro-nas/zagalna-informatsiya/>
29. Київська туристична асоціація. [online] Доступно: <http://kta.kyiv.ua/#firstSection>
30. Спілка сільського зеленого туризму України. [online] Доступно: <https://www.greentour.com.ua/history>
31. Українська асоціація медичного туризму. [online] Доступно: <https://uamt.com.ua/UA/>
32. Львівська асоціація розвитку туризму. [online] Доступно: <http://lart.lviv.ua/>

33. Туристична асоціація Івано-Франківщини. [online] Доступно: <https://taif.org.ua/>
34. Громадська організація «Туристична асоціація Тернопілля». [online] Доступно: <https://www.facebook.com/tatterno>
35. Всеукраїнська федерація роботодавців у сфері туризму України. [online] Доступно: <http://www.frtu.org.ua/>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

- дистанційно на платформі Moodle (<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1670>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Економіка та планування підприємств туризму», режим доступу: <http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1670>.